

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 11Csp/147/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6623204837
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Červenková
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2024:6623204837.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec, sudkyňou JUDr. Katarínou Červenkovou, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 724 803, Pajštúnska 5, 851 01 Bratislava-Petržalka, zast.: Remedium Legal, s.r.o., Prievozská 2, 821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX/X, XXX XX A., zast. JUDr. Matulová, advokátka, Advokátska kancelária v Poltári, o zaplatenie 1.175,34 € s prísl., takto

rozhodol:

I. Súd žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalobca je **p o v i n n ý** nahradiť žalovanej trovy konania v rozsahu 100% do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu I. inštancie o výške náhrady trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 29.11.2023 sa žalobca domáhal voči žalovanej zaplatenia istiny vo výške 1.175,34 Eur spolu s riadnym úrokom vo výške 27 % ročne zo sumy 1.016,52 Eur od 24.06.2021 do zaplatenia a úroku z omeškania vo výške 5,00% ročne zo sumy 1.016,52 Eur od 24.06.2021 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. Žalobca svoj nárok odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 21.06.2023 uzatvorenej medzi postupcom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA a žalobcom, postúpil postupca na žalobcu svoju pohľadávku voči žalovanému. Postupca uzatvoril so žalovaným dňa 01.12.2018 Zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydaní kreditnej karty, predmetom ktorej bol záväzok právneho predchodcu poskytnúť žalovanému spotrebiteľský úver vo forme úverového rámca a súčasne záväzok žalovaného vrátiť poskytnutý úver spolu s dohodnutými úrokmi a poplatkami formou dohodnutých mesačných splátok.

Žalobca v žalobe uvádza, že žalovaná svoj záväzok splácať poskytnutý úver riadne a včas neplnila napriek zmluvne dohodnutým splátkam poskytnutého úveru, v dôsledku čoho dňa 23.06.2021 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru. Pohľadávka predstavovala ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru sumu vo výške 1.175,34 Eur a pozostávala z neuhradenej istiny úveru 1.016,52 Eur, neuhradeného riadneho úroku 115,47 Eur, neuhradeného poistného vo výške 8,35 Eur a neuhradených nákladov spojených s vymáhaním pohľadávky vo výške 35,-Eur.

Žalobca si žalobou uplatnil sumu vo výške 1.175,34 Eur pozostávajúcu z neuhradenej istiny 1.016,52 Eur, neuhradeného riadneho úroku 115,47 Eur, neuhradeného poistného vo výške 8,35 Eur a neuhradených nákladov s vymáhaním pohľadávky vo výške 35,-Eur. Žalobca si tiež na základe vykonaných úhrad uplatnil aj úroky po zosplatnení, a to riadny úrok 27% ročne zo sumy 1.016,52 Eur od 24.06.2021 do zaplatenia a úrok z omeškania po zosplatnení vo výške 5,00% ročne zo sumy 1.016,52 Eur od 24.06.2021 do zaplatenia.

3. Na preukázanie svojich tvrdení žalobca predložil súdu: Zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydanie kreditnej karty a Rámcovú zmluvu o poskytovaní platobných služieb, Výpis z úverového účtu žalovaného, Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru spolu s ftk. doručky, výzvu na zaplatenie dlžnej čiastky úveru z 03.05.2021 spolu s ftk. poštového podacieho hárku a Obchodné podmienky o poskytovaní platobných služieb Cetelem, Oznámenie o postúpení pohľadávky, Zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 21.06.2023 a pokus o zmier zo dňa 19.07.2023.

4. Žalobca na základe výzvy súdu (č.l. spisu 89) ktorou ho súd žiadal o preukázanie doručenia výzvy banky žalovanému na zaplatenie pohľadávky pred uzatvorením zmluvy o postúpení pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a špecifikovanie pre ktorú konkrétnu splátku pristúpil jeho právny predchodca k zosplateniu úveru, písomným podaním doručeným súdu dňa 28.01.2024 uviedol, že si uplatnil právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka podaním zo dňa 23.06.2021 v súlade s ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka pre splatnosť splátky datovanej k 10.03.2021.

Vo vzťahu k preukázaniu doručenia výzvy podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách žalobca argumentoval, že dodržal podmienky stanovené v § 92 ods. 8 zákona o bankách tzn., že bol žalovaný v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči banke nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní a zároveň bol vyzvaný na úhradu omeškaných splátok výzvou zo dňa 23.06.2021 označenou ako: „ Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru“, ku ktorej bola predložená aj doručka. Podľa názoru žalobcu možno uvedenú výzvu považovať za relevantnú výzvu v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách.

5. Žalovaný sa k podanej žalobe vyjadril písomným podaním doručeným súdu dňa 30.01.2024, v ktorom v prvom rade namietol aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcu, spochybnil účinnosť zosplatenia úveru z dôvodu neuvedenia konkrétnej splátky pre ktorú k zosplateniu úveru veriteľ pristúpil, tiež mal za to, že je potrebné predmetný úver považovať za bezúročný a bezpoplatkový z dôvodu nedodržania zákonnej úpravy obsiahnutej v zákona č. 129/2010 Zb. z., keďže úverová zmluva neobsahuje údaj o celkovej výške spotrebiteľského úveru podľa § 9 ods. 2 písm. e) citovaného zákona a zo zmluvy nemožno jednoznačne určiť v akej výške úverového rámca bol žalovanej úver poskytnutý (v zmluve je uvedené, že výška úverového rámca je 5.000,-Eur a aktuálna výška úverového rámca je 1.050,-Eur, výška prvého čerpania revolvingu je 1.048,90 Eur, cena tovaru služby 1.048,90 Eur). V zmluve sú teda uvedené tri rôzne údaje o celkovej výške úveru, resp. úverového rámca, čo je podľa žalovaného neurčité, nejasné a nezrozumiteľné, nie je podľa žalovaného jasne určená ani výška mesačnej splátky, obsahuje len údaj o tom, že žalovaný je povinný splácať úver v mesačných splátkach vo výške minimálne 3% z aktuálnej výšky úverového rámca, pričom podľa žalovaného takto určená výška splátky je pre bežného spotrebiteľa ťažko zrozumiteľná. V zmluve podľa žalovaného nie je správne uvedená ani náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Zb.z. a to úroková sadzba spotrebiteľského úveru, nakoľko výška úrokovej sadzby nesmie byť podľa žalovaného v rozpore s dobrými mravmi, pričom o takýto prípad pôjde vtedy, ak dohodnutý úrok presiahne mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzatvorenia zmluvy a keďže v zmluve uvedená úroková sadzba 27% je podľa názoru žalovaného v rozpore s dobrými mravmi, je zmluva v tejto časti neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka, a to pre navýšenie úroku v zmluve o viac ako 100% ako bol priemer porovnateľných úveroch poskytovaných v tom čase obchodnými bankami spotrebiteľom. Žalovaná tiež poukázala na to, že v zmluve o revolvingovom úvere nie je uvedený ani správny údaj o RPMN, na základe čoho je možné zmluvu posúdiť ako bezúročnú a bezpoplatkovú postupom podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Zb.z.. Zároveň vzniesla aj námietku premlčania podľa ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Zb.z. a na základe uvedeného požadovala žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietnuť a priznať jej náhradu trov konania.

6. Žalobca vo svojej replike nesúhlasil s právnym názorom žalovanej o tom, že úverovú zmluvu je potrebné považovať za bezúročnú a bezpoplatkovú. Podľa jeho názoru zmluva obsahuje všetky obligatórne náležitosti v zmysle zákona č. 129/2010 Zb.z. a z tohto dôvodu ju nie je možné sankcionovať úver bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou.

K účinnosti zosplatenia úveru uviedol, že výzva ani samotné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti nemusia obligatórne obsahovať údaj o splátke, pre neuhradenie ktorej došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti, nakoľko mu takáto náležitosť nevplyva zo žiadneho zákonného ustanovenia.

7. Žalovaný vo svojej duplike zotrval na svojej právnej argumentácii a poukázal aj na skutočnosť, že žalobca pred poskytnutím úveru nepostupoval s odbornou starostlivosťou a nezaoberal sa skúmaním bonity žalovanej, čo je podľa žalovanej tiež dôvod na zamietnutie žaloby.

8. Súd vo veci konal a rozhodol na pojednávaní dňa 20.05.2024 za účasti právnych zástupcov sporových strán, ktorí zotrvali na všetkých svojich písomných vyjadreniach doručených súdu v súvislosti s konaním.

9. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi tvoriacimi súčasť spisu, na základe čoho zistil nasledovný skutkový stav:

10. Dňa 01.12.2018 uzatvorila žalovaná v právnom postavení dlžníčky s právnym predchodcom žalobcu BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA Zmluvu o revolvingovom spotrebiteľskom úvere a vydanie kreditnej karty a Rámcovú zmluvu o poskytovaní platobných služieb č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, na základe ktorej pôvodný veriteľ poskytol žalovanej revolvingový úver s výškou úverového rámca: 5.000,-Eur a aktuálnou výškou úverového rámca: 1.050,-Eur, s výškou mesačnej splátky: minimálne 3% z aktuálnej výšky úverového rámca, so splatnosťou prvej mesačnej splátky: 10. deň v mesiaci nasledujúcom po mesiaci v ktorom bolo uskutočnené prvé čerpanie revolvingového úveru, s výškou úrokovej sadzby: 27% p. a fixná, RPMN: 30,61%, odplatu: 27%, priemernou RPMN: 22,34%, splatnosťou mesačnej splátky: 10. deň v mesiaci, so zvoleným balíkom poistenia: komplexný balík poistenia, poplatkom za poistenie: 5,29%, so spôsobom prvého čerpania revolvingového úveru: jednorázovo bezhotovostne.

11. Písomným upozornením: „Výzva na zaplatenie dlžnej čiastky úveru“ zo dňa 03.05.2021 právny predchodca žalobcu oznamuje žalovanej, že eviduje voči nej pohľadávku po lehote splatnosti vo výške 129,50 Eur. Zároveň upozorňuje žalovanú aj na možnosť zosplatenia úveru v prípade, ak nedôjde k okamžitej úhrade omeškaných mesačných splátok. Priloženou fotokópiu podacieho hárku žalobcu súdu preukázal, že uvedená výzva sa dostala do dispozičnej sféry žalovanej (č.l. spisu 50).

12. Písomným podaním: „Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX predžalobná výzva“ zo dňa 23.06.2021, právny predchodca žalobcu oznamuje žalovanej vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru ku dňu 23.06.2021 a zároveň ju vyzýva k úhrade dlhu vo výške 1.175,34 Eur. Priloženou fotokópiu doručky žalobcu súdu preukázal, že uvedená výzva bola žalovanej doručená dňa 28.06.2021 (čl. spisu 43 až 44).

13. Z pripojeného rozpisu čerpania splátok a úhrad žalovanej (č.l. spisu 7) súd zistil, že žalovaná úver čerpala, jednotlivé splátky úveru splácala nepravidelne, pričom poslednú splátku pred zosplatením uhradila dňa 11.01.2021 a do zosplatenia úveru, t.j. do 23.06.2021 žiadnu ďalšiu splátku neuhradila.

14. Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej medzi spoločnosťou BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA ako postupcom a spoločnosťou EOS KSI Slovensko, s.r.o. ako postupníkom zo dňa 21.06.2023 bola pohľadávka voči žalovanej postúpená na žalobcu.

15. Podľa § 497 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len „ObZ“), účinný ku dňu 01.12.2018, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

16. Podľa § 524 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

17. Podľa § 92 ods.8 zákona 483/2001 Z.z. o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre prevod práv banky alebo pobočky zahraničnej banky, ktorá je veriteľom, v súvislosti s nesplácanou zmluvou o úvere alebo pre prevod nesplácanej zmluvy o úvere podľa osobitného predpisu,86aba) pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom

úvere podľa osobitného predpisu 87ac) ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. 87ad) Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

18. Podľa § 53 ods. 9 Občiansky zákonník, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

19. Podľa § 565 Občiansky zákonník, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

20. Zmluva o spotrebiteľskom úvere, z ktorej žalobca vyvodzuje svoj nárok, je zmluvou spotrebiteľskou, nakoľko z obsahu zmluvy vyplýva, že pôvodný veriteľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci svojho predmetu podnikania a žalovaná uzavrela zmluvu ako fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, ani v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, a teda ide o spotrebiteľský úver, ktorý spĺňa definíciu veriteľa a spotrebiteľa v zmysle ustanovenia § 2 písm.a) a b) zákona č. 129/2010 Zb.z., a uzatvorená zmluva je zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 písm.d) citovaného zákona, preto úver ňou poskytnutý je nutné považovať za spotrebiteľský úver. Z uvedeného vyplýva, že vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy je v danom prípade potrebné aplikovať nielen ustanovenia zákona č. 129/2010 Zb.z., ale aj ustanovenia občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách a ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkov je spotrebiteľ, tak ako to vyplýva z ustanovenia § 52 ods. 2 prvej vety Občianskeho zákonníka.

21. Súd následne ex offio skúmal v konaní aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu a teda, či boli splnené podmienky pre postúpenie pohľadávky banky na nebankový subjekt. Postúpenie pohľadávky (cesia) je všeobecne upravená v § 524 Občianskeho zákonníka spočíva v tom, že do existujúceho záväzku namiesto doterajšieho veriteľa (postupcu) vstúpi nový veriteľ (postupník) na základe zmluvy uzatvorenej medzi nimi. Postúpením pohľadávky teda dochádza k zmene v osobe veriteľa tak, že novým veriteľom sa stáva postupník a nadobúda pohľadávku s príslušenstvom a právami ňou spojenými. Aktívnu vecnú legitimáciu žalobca v konaní preukazoval predložením Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 21.06.2023 uzatvorenej medzi BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA a EOS KSI Slovensko, s.r.o..

22. Vzťah medzi žalobcom a žalovanou vznikol z bankového úveru, ktorý je regulovaný špeciálnou právnou úpravou, a to Zákomom o bankách, ktorý je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku predpisom s charakterom lex specialis. Keďže k postúpeniu pohľadávky v danej veci došlo medzi bankou a nebankovým subjektom, okrem všeobecnej úpravy postúpenia pohľadávky podľa Občianskeho zákonníka (§ 524 a nasl.), je potrebné zohľadniť aj túto špeciálnu úpravu týkajúcu sa postúpenia pohľadávky, zakotvenú v ustanovení § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Zb.z o bankách.. Toto ustanovenie totiž sprísňuje zákonné predpoklady postúpenia bankovej pohľadávky z dôvodu, že postúpením pohľadávky iným nebankovým subjektom už nad pohľadávkou nie je vždy zachovaná kontinuita dôležitého dohľadu centrálnej banky v priebehu trvania úverového vzťahu.

V sporoch s ochranou slabšej strany súd skúma vecnú legitimáciu aj z úradnej povinnosti, pričom dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách pred postúpením pohľadávky zaťažuje veriteľa, a to bez ohľadu na to, či spotrebiteľ tieto skutkové tvrdenia veriteľa popiera (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 27.10.2021, sp.zn. 4Cdo/162/2020).

23. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Zb.z. o bankách, môže byť iba taká pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatnými (dospelé splátky), a to za predpokladu predchádzajúcej výzvy potom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Tieto predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie banky a musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Z uvedeného teda vyplýva, že banka je oprávnená postúpiť peňažný záväzok až vtedy, ak je dlžník aktuálne napriek písomnej výzvy banky v omeškaní o viac ako 90 kalendárnych dní. V tejto súvislosti súd poukazuje na právny názor vyslovený Najvyšším súdom SR sp.zn. 1Cdo/147/2017 z 24.04.2018, na ktoré nadväzuje rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7Cdo/26/2017, kedy nerešpektovanie zákonnej úpravy § 92 ods. 8 zákona o bankách, má za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom a spôsobuje nedostatok prechodu žalobou uplatneného práva na postupníka, a teda i nedostatok jeho aktívnej vecnej legitímácie.

22. V zmysle vyššie uvedeného je zrejmé, že 1. predpokladom platného postúpenia pohľadávky je splatnosť pohľadávky, či už v dôsledku konečnej splatnosti, alebo účinného zosplatnenia pohľadávky. Banka nemôže postúpiť nebanke živý úver, ale len pohľadávky z ukončeného úveru a zo živého úveru môže postúpiť len splátky, ktoré sú už splatnými. Z uvedeného dôvodu súd musel posúdiť, či banka zosplatnila úver v súlade so zákonom, nakoľko predmetná zmluva bola uzatvorená na dobu neurčitú.

24. Žalobca v konaní preukazoval účinnosť zosplatnenia úveru listinným dôkazom označeným ako „Výzva na zaplatenie dlžnej čiastky úveru“ zo dňa 03.05.2021 (č.l. spisu 50) a „Oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru“ zo dňa 23.06.2021 (č.l. spisu 43).

25. Žalovaná mala v zmysle zmluvných dojednaní uhradiť prvú splátku úveru 10. deň v mesiaci nasledujúcom po mesiaci v ktorom bolo uskutočnené prvé čerpanie revolvingového úveru a ďalšie splátky vždy 10. deň v mesiaci.

K mimoriadnemu zosplatneniu úveru môže veriteľ pristúpiť po splnení zmluvných a zákonných podmienok tzn., že zosplatnenie úveru musí byť jednak dojednané v zmluve, resp. v obchodných podmienkach, ktoré sú súčasťou zmluvy, a zároveň musí byť v súlade so zákonnými podmienkami.

Žalobca predložením zmluvy o úvere (článok 7 bod 7.1 písm. a) zmluvy) preukázal, že jeho právny predchodca ako veriteľ bol oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, keď za podstatné porušenie zmluvných povinností dlžníka sa považovalo aj neuhradenie splatných peňažných záväzkov v termíne splatnosti a následne vyhlásiť úver za splatný vrátane úrokov a poplatkov jednorázovo pred termínom splatnosti.

Z výpisov z účtu žalovanej vyplýva, že žalovaná pred zosplatnením úveru uhrádzala jednotlivé splátky nepravidelne, čím sa dostala do omeškania so splácaním úveru, pričom poslednú splátku pred zosplatnením uhradila dňa 11.01.2021. Do zosplatnenia úveru, t.j. do 23.06.2021 žiadnu ďalšiu splátku neuhradila.

26. Zákonou podmienkou vyhlásenia mimoriadnej splatnosti je dodržanie postupu určeného v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, kedy veriteľ môže uplatniť svoje právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, keď súčasne upozorní spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Právny predchodca žalobcu písomným upozornením: „Výzva na zaplatenie dlžnej čiastky úveru“ zo dňa 03.05.2021 oznámil žalovanej, že eviduje voči nej pohľadávku po lehote splatnosti vo výške 129,50 Eur a zároveň ju upozornil aj na možnosť zosplatnenia úveru v prípade neuhradenia omeškaných mesačných splátok (č.l. spisu 50).

Písomným podaním: „Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru“ zo dňa 23.06.2021 oznámil právny predchodca žalobcu žalovanej zosplatnenie celého úveru k 23.06.2021 a zároveň ju vyzval k úhrade celého dlhu (č.l. spisu 43).

27. Na základe vyššie uvedeného súd konštatuje, že k zosplatneniu úveru došlo postupom súladným s ustanovením § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka, nakoľko pokiaľ splátkou, ktorá vyvolala zosplatnenie bola podľa tvrdenia žalobcu splátka datovaná dňa 10.03.2021, žalovaná bola s uvedenou splátkou v omeškaní počas mesiacov 04/2021, 05/2021, 06/2021, zároveň bola na možnosť zosplatnenia riadne upozornená a do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky, t.j. do 10.07.2021 veriteľ využil svoje oprávnenie úver zosplatiť (zosplatnenie dňa 23.06.2021).

Súd sa stotožňuje s právnou argumentáciou žalobcu o tom, že nie je povinnosťou veriteľa uvádzať vo výzve pred zosplatnením resp. v oznámení o zosplatnení, pre ktorú konkrétnu splátku k mimoriadnemu zosplatneniu pristúpil, nakoľko mu to žiaden právny predpis neukladá, ani nie je možné z tohto dôvodu považovať tieto úkony za neurčité a neplatné.

28. Pre vyhodnotenie platnosti zosplatnenia úveru je potrebné zohľadniť okrem vyššie konštatovaného správneho postupu podľa § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ aj konanie veriteľa pred poskytnutím samotného úveru, či dostatočným spôsobom preveril schopnosť dlžníka splácať poskytnutý úver, teda jeho bonitu, nakoľko aj táto otázka je právne významná v súvislosti s platnosťou zosplatnenia úveru.

29. Podľa § 7 ods.1 zákona 129/2010 Zb.z., veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

30. Podľa § 7 ods.2 zákona 129/2010 Zb.z., spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.)

31. Podľa § 7 ods.16 zákona 129/2010 Z.z., veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a

b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

32. Podľa § 7 ods.17 zákona 129/2010 Z.z., vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,

b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky,17a) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

33. Podľa § 11 ods.2 zákona 129/2010 Z.z., ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

34. Cieľom ustanovenia § 7 a 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Zb.z. je efektívne zamedziť nekontrolovateľnému predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona č. 129/2010 Zb.z. zároveň vyplýva, že informácie potrebné pre rozhodnutie veriteľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má zabezpečovať sám, a to v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií pri posúdení úverovej schopnosti spotrebiteľa tak vychádza nielen z informácií dodaných samotným spotrebiteľom, ale aj z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Jeho povinnosťou je takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný prijať a získať objektívny obraz o žiadateľov finančnej situácii.

Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet, a to nie len stranu príjmov, ale aj stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (tj. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

35. Na výzvu súdu, žalobca uviedol, že proces overovania bonity prebehol v automatickom režime a existujúce záväzky overil dopytom do úverového registra dňa 03.12.2018, z ktorého je zrejmé, že spotrebiteľ nemal v čase poskytnutia úveru žiadne existujúce záväzky (čl.93 spisu).

V tejto súvislosti je potrebné upozorniť na fakt, že právny predchodca žalobcu a žalovaná uzatvorili úverovú zmluvu už dňa 1.12.2018, teda o 2 dni skôr ako bol údajne vykonaný dopyt do úverového registra a zároveň z predložených listinných dôkazov súd zisťuje, že žalovaná uzatvorila s právnym predchodcom žalobcu úverovú zmluvu aj dňa 27.11.2018 (čl. spisu 166), teda údaj o tom, že nemala v čase poskytnutia úveru žiaden iný úver nie je pravdivý.

Zároveň súd konštatuje, že žalobca nepredložil v konaní žiaden dôkaz o tom, že zisťoval výdavky žalovanej, overoval jej skutočný príjem a stav, teda uvedené údaje neboli žiadnym spôsobom zo strany žalobcu verifikované potrebnými dokladmi, preto súd vyhodnocuje takéto tvrdenia bez ich podloženia relevantnými dokladmi za nedostatočné pre splnenie povinnosti skúmania bonity s odbornou starostlivosťou. Žalobca tak súdu nepredložil doklady, z ktorých by vyplývalo, že zisťoval u žalovanej jej sociálnu situáciu, a to najmä výdavky na živobytie spočívajúce napr. v platbách za bývanie, za stravu, za telekomunikačné služby, za lieky a pod. Rovnako žalobca súdu nepredložil doklad o tom, že žalovanú pred poskytnutím úveru skutočne lustraval v niektorom z úverových registrov za účelom zistenia iných úverov a priebehu ich splácania.

36. Súd uzatvára, že poskytnutý úver v zmysle § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. nebolo možné platne predčasne zosplatiť postupom podľa § 53 ods.9 OZ a § 565 OZ a tento úver je zároveň bez úrokov a bez poplatkov. Predčasné zosplatenie úveru je teda neplatným právnym úkonom. Hrubé porušenie povinnosti odbornej starostlivosti umožňuje aplikáciu oboch zákonom predpokladaných sankcií na základe aplikácie pravidla „argumentum a maiori ad minus“ (od väčšieho k menšiemu; odsilnejšieho k slabšiemu – závažnejšie porušenie v sebe obsahuje aj porušenie menej závažné).

37. Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 129/2010 Zb.z. o spotrebiteľských úveroch, práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a

a) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a b) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver na blízku osobu(21aa) spotrebiteľa, a to na základe písomnej žiadosti spotrebiteľa.

38. Súd konštatuje, že k platnému zosplateniu úveru zo strany právneho predchodcu žalobcu nedošlo, čím nebola naplnená ani podmienka v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách v spojení s § 17 ods. 2 o spotrebiteľských úveroch. Z uvedeného dôvodu ani následný právny úkon, a to postúpenie pohľadávky nie je platným právnym úkonom, v dôsledku čoho žalobca nemá aktívnu vecnú legitímáciu v konaní, nakoľko postúpenie je neplatným právnym úkonom podľa § 39 OZ.

39. Pre úplnosť súd dodáva, že druhou podmienkou podľa ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách, ktorá musí byť kumulatívne splnená pred postúpením pohľadávky je i zaslanie výzvy potom, čo je klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní.

Na výzvu súdu žalobca v konaní uviedol, že za túto výzvu považuje výzvu zo dňa 23.06.2021 označenú ako Oznamenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru ku predložil aj doručku (čl. spisu 93).

Žalobca, ktorému bola pohľadávka bankou postúpená, je povinný tvrdiť aj preukázať, že pred postúpením pohľadávky banka písomne vyzvala klienta na splnenie jeho záväzku, a napriek tomu

ostal dlžník v omeškaní so splnením svojho záväzku aspoň 90 dní. Pre splnenie tejto podmienky je nevyhnutné, aby sa uvedená písomná výzva dostala do dispozičnej sféry dlžníka.

Takouto výzvou však nemôže byť výzva podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ani samotné oznámenie o zosplatnení úveru, hoci obsahuje aj výzvu na zaplatenie, ale predpokladá sa výlučná a samostatná písomná výzva banky, že je klient v omeškaní so splnením čo i len časti svojho záväzku (rozhodnutie NS SR sp.zn. 2Cdo/266/2020 z 31.03.2022 a rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/75/2020 z 27.10.2022).

Hoci zákon o bankách nevyžaduje, aby banka presne citovala ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách, ani povinnosť banky žalovaného upozorniť na možnosť postúpenia pohľadávky na iný subjekt, účelom tejto výzvy je práve ochrana klienta pred postúpením bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, preto je nevyhnutné, aby bol dlžník pred samotným postúpením opätovne na zaplatenie dlžnej čiastky bankou vyzvaný. Ide o minimálnu požiadavku na splnenie účelu uvedeného v ustanovení § 92 ods. 8 Zákona o bankách, pričom táto výzva by mala nasledovať až po zosplatnení predmetného úveru. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 14CoCsp/12/2023 - 150 zo dňa 31.07.2023, v ktorom súd vychádzajúc z právnej úpravy ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách, ako aj teleologického výkladu tohto zákonného ustanovenia sledujúc účel a zmysel tejto právnej úpravy má za to, že pred samotným postúpením pohľadávky banky na iný subjekt zákonná úprava vyžaduje osobitnú a samostatnú písomnú výzvu banky, v ktorej banka v relevantnej časovej súvislosti pred samotným uskutočnením postúpenia pohľadávky klienta na iný subjekt, vyzve tohto klienta na eventuálne zaplatenie a splnenie si zameškaného záväzku voči banke s upozornením, že v súlade s dikciou ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách pokiaľ aj napriek tejto písomnej výzve banky zostane naďalej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo i len časti peňažného záväzku voči banke, môže banka využiť svoje oprávnenie a svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť aj inému subjektu bez súhlasu klienta. Práve takouto formou je ochrana klientov účinne nielen fiktívne zabezpečená.

Vo vyššie uvedenom rozhodnutí Krajský súd Banská Bystrica poukazuje okrem iného aj na to, že medzi výzvou, ktorú pre platné a účinné postúpenie pohľadávky nevyhnutne vyžaduje ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách a samotným postúpením pohľadávky banky na iného veriteľa nevyhnutne musí byť aj časová súvislosť, pričom táto podmienka nie je naplnená, ak od výzvy banky po postúpenie pohľadávky uplynie značné obdobie.

V súdenom prípade došlo k postúpeniu pohľadávky na základe Zmluvy zo dňa 21.06.2023, pričom k vyhláseniu predčasnej splatnosti dňa 23.06.2021. Pokiaľ banka pristúpi k postúpeniu svojej pohľadávky po dvoch rokoch od zosplatnenia úveru, nemožno považovať výzvu obsiahnutú v oznámení o zosplatnení úveru za výlučnú a samostatnú výzvu v časovej súvislosti s postúpením pohľadávky.

Súd teda uzatvára, že výzvu podľa § 53 ods. 9 OZ ani výzvu, ktorou došlo k zosplatneniu úveru nemožno považovať za kvalifikovanú výzvu podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách (obdobne rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica z 18.03.2021, sp.zn. 11CoCsp/3/2021, rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica z 13.05.2021, sp.zn. 12CoCsp/36/2020 a rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica z 31.07.2023, sp.zn. 14CoCsp/12/2023 - 150 a vyššie uvádzané rozhodnutia NS SR sp.zn. 2Cdo/266/2020 z 31.03.2022 a sp.zn. 4Cdo/75/2020 z 27.10.2022).

40. V dôsledku nepreukázania splnenia podmienok pre platné postúpenie pohľadávky, (zosplatnenie úveru resp. konečná splatnosť úveru + doručenie výzvy pred postúpením podľa § 92 ods. 8 prvej vety Zákona o bankách), samotná zmluva o postúpení pohľadávky v časti týkajúcej sa tejto nepostupiteľnej pohľadávky bola absolútne neplatným právnym úkonom, na neplatnosť ktorej je povinný súd ex offio prihliadať, a to aj bez námietky žalovanej.

41. Vzhľadom na vyššie uvedené, súd uzatvára, že žalobu z dôvodu absencie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v konaní spôsobenej neplatnosťou zmluvy o postúpení pohľadávky zamietol.

42. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

43. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

44. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

45. Žalovaná bola v konaní plne úspešná, keďže súd žalobu v celom rozsahu zamietol, preto jej patrí právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu, na základe zásady úspešnosti v konaní obsiahnutej v ustanovení § 255 ods. 1 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník postupom podľa § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresný súd v Lučenci, Dr. Herza 14.

Odvolanie je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na trovy toho, kto odvolanie podal.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.